

Bohoslužba 03.02.2022

Návrat domov – nový začiatok

Vzdych: *Hospodin, daj mi poznať svoje cesty! Nauč ma kráčať po tvojich chodníkoch! Ved' ma svojou pravdou a vyučuj ma, lebo ty si Boh mojej spásy, na teba čakám deň čo deň. Amen* (Ž 25,4-5)

Pieseň: 279 - Ó, Bože Otče milosrdný náš...

Modlitba:

Pane náš, ďakujeme, že si určil naše miesto, kde nás chceš vidieť a požehnať. Ďakujeme, že sa o nás dobre staráš, vieš, čo nám treba, a kedy čo má svoj čas v našom živote. Len my sme takí nepoučiteľní, že často si vymýšľame a skúšame iné možnosti, alebo si chceme zariadiť život podľa svojich predstáv. Odpusť, keď Ťa podozrievame z toho, že nám niečo odnímaš, odmietaš, alebo že akoby si zabudol na nás. Pritom to my sme tí, ktorí sa tak rýchlo a nezodpovedne rozhodujeme podľa svojej mienky a zabúdame sa pýtať na Tvoje vedenie, pretože súdime podľa toho, čo vidíme a si myslíme a nie podľa Tvojej vôle. Odpusť, že nám chýba viera a dôvera, aby sme sa dokázali spoliehať na Teba aj vtedy, keď v našom živote nastanú problémy. Ved' ani tie nie sú bez Tvojho vedomia a sú súčasťou Tvojich plánov s nami. Prosíme Ťa preto, Pane náš, vyučuj nás i teraz, aby sme triezvo vedeli hodnotiť všetky naše životné situácie, naše skúšky a aby sme v nich hľadali Teba a nespoliehali sa na vlastné riešenia. Prosíme, daj nám aj pri dnešnom zvestovaní Tvojho slova usmernenie a vedenie, prehovor k nám a posilni náš vzťah s Tebou. *Amen*

Text: Rút 1 vybrané verše (1-9.18-22)

¹ Za vlády sudcov sa stalo, že v krajine nastal hlad. Vtedy istý muž z judského Betlehema spolu so svojou ženou a oboma synmi odišiel bývať ako cudzinec na moábske polia. ² Muž sa volal Elimelech, jeho žena sa menovala Noémi a jeho dvaja synovia Machlón a Kiljón; boli to Efraťania z judského Betlehema. Prišli na moábske polia a tam sa usadili. ³ Noémin muž Elimelech však zomrel a ona zostala s dvoma synmi, ⁴ ktorí sa oženili s Moábčankami. Jedna sa volala Orpa a druhá Rút. Bývali tam asi desať rokov. ⁵ Potom obaja, Machlón i Kiljón, zomreli a ona zostala sama bez detí a bez muža. ⁶ Vtedy sa so svojimi nevestami rozhodla odísť z moábskych polí, lebo tam sa dopočula, že Hospodin navštívil svoj ľud a dal mu chlieb. ⁷ Spolu s nevestami teda odišla z miesta, kde dosiaľ bývali, a vracali sa cestou do Judska. ⁸ Noémi vtedy obidvom svojim nevestám povedala: „Choďte, vráťte sa každá do domu svojej matky. Nech je k vám Hospodin taký láskavý, ako ste vy boli k zosnulým i ku mne! ⁹ Nech každej z vás dopraje Hospodin nájsť si muža a spokojný život v jeho dome.“ Potom ich pobožkala. Ony sa hlasito rozplakali. ... ¹⁸ Keď Noémi videla, že Rút je pevne rozhodnutá ísť s ňou, prestala na ňu naliehať. ¹⁹ Šli teda spolu, až prišli do Betlehema. Po príchode do Betlehema sa k nim zhĺklo celé mesto. Ženy sa spytovali: „Je to Noémi?“ ²⁰ Ona im odpovedala: „Už ma nevolajte Noémi, volajte ma Mara, lebo Všemohúci mi pripravil veľa trpkostí. ²¹ Odišla som plná, ale Hospodin ma privádza späť prázdnu. Prečo by ste ma mali volať Noémi, keď sa Hospodin obrátil proti mne a Všemohúci dopustil na mňa nešťastie?“ ²² Tak sa Noémi vrátila z moábskych polí so svojou nevestou, Moábčankou Rút. Do Betlehema prišli vtedy, keď sa začínala žatva jačmeňa.

Milí Bratia a milé Sestry,

Začali sme čítať novú biblickú knihu podľa nášho Sprievodcu čitateľa biblie. Podľa jej názvu aj vyústenia príbehu je to príbeh o Rút, ktorá ako Moábčanka nachádza svoje miesto medzi izraelským ľudom, až napokon sa stáva prababkou kráľa Dávida a tým má svoje miesto aj v rodokmeni Pána Ježiša Krista. Avšak dnes sa chceme skôr sústrediť na jej svokru, ktorá bola tým Božím prostriedkom v živote Rút, skrze ktorý sa pred ňou otvoril tento nový život, po ktorom zatúžila a chcela sa začleniť do Božieho ľudu.

Dnes je teda pred nami život Noémi, život, ktorý bol v jeho určitom úseku hotovým fiaskom, ale napokon sa stal radostným a požehnaným, o čom svedčilo aj celé jej okolie. Noémin životný odkaz pre nás, ktorý v tomto príbehu môžeme pekne sledovať, je ten, že **existuje nový začiatok**. Môže sa človek dostať do stavu, kde sa to zdá byť beznádejné, ale nemusí tam zostať, existuje východisko. Podobne ako to bolo aj s márnokratným synom, ktorý vzdialený od rodného domu a svojho otca nakoniec pochopil, že jediná a hojná šanca pre život sa mu núka tam, odkiaľ utekal, pri otcovi, ktorý ho miluje a mu odpúšťa; tam je jeho miesto.

Samozrejme Noémi nežila takýmto márnokratným spôsobom, ale dostala sa do cudziny, do pre ňu nevhodného prostredia, a žila tam dlho, až kým takmer o všetko neprišla. Nevieme, aký podiel mala na tom rozhodnutí, že keď v ich krajine nastal hlad, tak z judského Betlehema — z domu chleba — sa ich celá rodina aby prežili presťahovala na moábske polia, a tam sa usadili. Na Hospodinov pokyn to však určite nebolo. Možno sa s ňou ani manžel Elimelech neradil, len vydal povel a išlo sa. Ako to presne bolo, nevieme. Faktom však je, že tam pobudli dosť dlho a toto obdobie bolo poznačené udalosťami, ktoré jednoznačne ukazovali, že postrádajú Božie požehnanie.

Keď človek koná na vlastnú päsť, tak na to nemôže čakať požehnanie. Elimelech sa bál o život svojej rodiny, o budúcnosť svojich synov tam, na zaslúbennej zemi, kde bol dočasne hlad. Ale nepýtal sa, prečo nastal hlad v dome chleba, čo tým chce Boh, či nezapríčinili si to sami nejakým hriechom, alebo či to nie je skúška ich dôvery a poslušnosti? Človek je taký, že niekedy berie veci do vlastných rúk — a tak to potom aj vyzerá... naša budúcnosť ale je tam, kde sme na svojom mieste.

Po istom čase Elimelech zomrel. Musela to byť veľká rana pre jeho ženu a rodinu. Avšak zostávajú naďalej v Moábsku, nespamätali sa, že by sa mali vrátiť, napr. aby synovia sa mohli oženiť s Izraelčankami. Žijúc v pohanskom prostredí, napriek Hospodinovho príkazu sa Machlón a Kiljón oženili s Moábčankami Orpou a Rút. Bývali tam asi desať rokov. Bolo to dlhé, neplodné obdobie — zostali oba bezdetní, po určitom čase aj zomreli. Vymreli muži z rodiny, v tom sa prejavuje nepriazeň Božia. Zostali tam tri vdovy bez opory, bez manželov, bez detí. Dosť beznádejný stav. Pre Noémi jednoznačne vraví o tom, že treba si dať život do poriadku s Hospodinom. Ten konečný moment, ktorý ňou rozhybal, je správa o tom,

že v krajine ktorú opustila, je hojnosť všetkého, „*Hospodin navštívil svoj ľud a dal mu chlieb*“.

Totíž Hospodin neopustil svoj ľud. Že dopustil hlad? Asi mal na to dôvod, zrejme to malo byť skúškou, alebo nástrojom pre jeho ľud k obráteniu sa k Nemu. Ale dáva chlieb tam, kde je jeho človek na svojom mieste. Táto správa pohla s Noémi takou intenzitou, že sa zbalila: ide domov. Ona, ktorá už žiadnu budúcnosť nemá — ani muž, ani synovia, ani vnúčatá — predsa vidí zmysel v tomto návrate/príchode domov.

Bratia a Sestry, je to aj pre nás veľký odkaz: Nemáme sa zmieriť s tým, ak sme niečo pokazili, že aj tak už je to jedno... Noémi si nehovorí, že škoda, už je neskoro, mne je už všetko jedno, načo by som ta išla, kvôli komu, iba ak priznať sa verejne k tomuto stroskotanému životu? A tu sú aj hroby mojich najmilších, nemôžem ich opustiť, aj tie ma sem viažu...

Nie, Noémi zmyšľala inakšie. Dobrá správa vleje život a nádej do jej biedneho života. Ona vlastne sa vo viere neodcudzila od Hospodina. Toho dôkazom je príľnutie jej neviest k nej, ktoré s ňou naďalej spolu bývajú a bez meškania sa k nej pridajú, aby šli s ňou. Možno si myslíme: aké šťastie, aspoň bude mať v nich oporu — ale Noémi tak nezmyšľala. Ponúka im voľnosť, nemyslí len na seba a nie je sebecká, nezneužije ich dobrotu. Preto neviaže ich k sebe, nehľadá ľudskú opateru, ani to, aby sa pre ňu niekto obetoval. Dokonca ich až núti vrátiť sa a žiť svoj život, ako sa dá; praje im to najlepšie, čo z ich života chýba: manžela, deti, rodinu, domov — doma, medzi svojimi. Noémi sa nechce spoliehať na ľudí, túži len byť na svojom mieste.

Bratia a Sestry, hlavne nám, čo patríme k staršej generácii, aké veľké posolstvo je pre nás správanie sa tejto ženy ku svojim nevestám! Ako často sa stáva, že starší ľudia aj s použitím sofistikovaných trikov sa snažia viazať k sebe svoje deti, vnúčatá, aby im boli na pomoc, a oni aby ich mohli riadiť — i keď nie sú v stave, ktorý by takéto väzby požadoval. Hľa, Noémi odmieta aj dobrovoľníčky, ktoré prijala a nazýva dcérami, lebo chce, aby žili svoj vlastný život. Aká veľká múdrosť sa skrýva za týmto postojom. A aké mylné je, ak si niekto myslí, že deti som si vychoval, aby sa o mňa starali v mojej starobe. To je sebecké. Nie preto sme ich vychovali. Oni majú žiť svoj život, ale ak boli vychovaní vo viere, budú sa starať o svojich rodičov. Aj to je starostlivosť, ak im zabezpečia opateru, hoci ju nevykonávajú osobne.

Rozhodnutie Orpy je pochopiteľné, nezazlievajte jej to. Ale že Rút vytrvá pri svojej svokre, to naznačuje, že Noémi žila tam v moábskej zemi takým vyznávateľským životom — predovšetkým nie slovami, ale svojím každodenným správaním - že to bolo svedectvo, ktoré presvedčilo Rút o tom, že pravý život má hľadať v obecenstve s Hospodinom a medzi Jeho ľudom. Napriek tomu celému fiasku je to krásne ovocie Noéminho života: pre jej žitú vieru dôjde k viere a túži sa začleniť do Božieho ľudu pohanka Rút. Zdá sa, že Noémi si to veľmi neuvedomuje, nepripisuje si to za vlastný úspech, ale „*keď videla, že Rút je pevne rozhodnutá ísť s ňou,*

prestala na ňu naliehať.“ Tak dostáva v nej zdroj takeého požehnanie, na ktorý ani vo sne by nebola myslela.

Milí Bratia a milé Sestry, Noémin život má pre nás veľký odkaz v tom, že ako sa hovorí - nikdy nie je neskoro. Čiže, pokiaľ čas trvá, má význam a zmysel prijať možnosť nového začiatku. Výhovorky alebo odhováranie, že „už je jedno, už je neskoro, už to nemá význam“ alebo „radšej nevyznať pred ostatnými svoj omyl a biedu“ — toto všetko neobstojí. Vrátiť sa na svoje miesto, nezostať stratený — to je vždy štartom pre nový začiatok, aby aspoň koniec bol lepší, aby bol ten správny.

Noémi ešte nemala ani tušenia, čo všetko pre ňu chystá Hospodin, ale už aj samotný príchod do Betlehema ju nadchol. Veď ju spoznali, veď sa z jej príchodu tešili — a ešte si len tak domyslime, že *v nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú (Lk 15,7).* — Táto radosť na zemi jej pomáha byť úprimnou. Netvári sa ako víťaz. „Už ma nevolajte Noémi, volajte ma Mara, lebo Všemohúci mi pripravil veľa trpkostí. Odišla som plná, ale Hospodin ma privádza späť prázdnu. Prečo by ste ma mali volať Noémi, keď sa Hospodin obrátil proti mne a Všemohúci dopustil na mňa nešťastie?“

Bratia a Sestry, toto sa vyrovná vyznaniu z hriechov. „Bola som Noémi (rozkošná), teraz som Mara (trpká, horká). Odišla som plná, prichádzam prázdna“ — všetko sa jej rozsypalo, ale ešte nevie, že práve teraz bude mať voľné ruky prijať to nové, čo jej Hospodin chystá...

Lebo u Neho je milosť a odpustenie, u neho je ten nový začiatok, kedy môžu staré veci pominúť. Je to možné, ak tá dobrá správa zasiahne srdce, ak nami pohne, ak pochopíme, kde je naše miesto a komu máme dôverovať. Lebo my si zabezpečiť budúcnosť nedokážeme, ale kde je On, tam je i naša budúcnosť. Skloňme sa pred Ním a čakajme na Neho. „*Tak sa Noémi vrátila z moábskych polí so svojou nevestou, Moábčankou Rút. Do Betlehema prišli vtedy, keď sa začínala žatva jačmeňa.*“ Už na začiatku je tu jasný dôkaz o tom, že Hospodin sa skutočne sklonil ku svojmu ľudu a postaral sa oň. Veď žatva je o zabezpečení úrody, každodenného chleba a prejav hojnosti. A On, ktorý dal silu a odhodlanosť Noémi vrátiť sa, dáva svoje požehnanie aj dnes, ak človek, ktorý si uvedomí, že sám skončí v slepej uličke, sa rozhodne vykročiť smerom k Nemu, ochrancovi nášho života. Nech Pán aj naše duchovné oči otvorí, aby sme uzreli, čo všetko nám prichystal, aby nás požehnal. **Amen**

Modlime sa:

Otče náš, ďakujeme za výzvu Tvojho slova, v ktorej nám ponúkaš zmenu, ktorú náš život potrebuje. Ďakujeme, že zmenou života Noémi nám znázorňuješ, že je dobré v skúškach vytrvať a uchádzať sa o Tvoju starostlivosť, nakoľko my sa o seba dobre postarať nedokážeme. A ďakujeme, že existuje možnosť nového začiatku. Preto pomôž nám, aby sme nehľadali výhovorky, zámienky, ale sa vedeli odhodlať na cestu k Tebe, však Ty si prichádzajúci k nám vo svojom Synovi. Ďakujeme, že u Teba je istá budúcnosť pre všetky pokolenia. Zastav nás, ak by sme

chceli konať na vlastnú päsť, daj, aby sme v skúškach obstáli a vyšli z nich vo viere posilnení.

Daj nám uvedomiť si, že aj Tvoje deti môžu prežívať ťažkosti, strasť, núdzu - ale ich neopúšťaš a nevydáš ich im napospas. Daj, aby sme nehľadali inde to, čo nám dokážeš len Ty dať. A veď nás k tomu, aby sme sa nevzdávali, pre Teba, ktorý vždy si nám ochotný ponúknuť ten nový začiatok, ktorý prináša životnú zmenu.

Nech je nám príkladom Noémi vo vzťahu, ktorý mala so svojimi nevestami, vo vyznavačskom živote a v odhodlaní poslúchnuť Tvoje volanie vybrať sa na svoje miesto, ktoré kedysi opustila. Uč nás spoliehať sa na Teba a od Teba čakať všetko, čo náš život potrebuje. Ďakujeme, že nový začiatok je bez vekovej hranice možný každému, kto je ochotný pohnúť sa a prijať nový základ pre svoj život. Prosíme, veď nás k spôsobu života, ktorý môžeš prijať a požehnať. Pre Tvoju milosť prosíme, vypočuj nás. *Amen*

Otče náš...

Požehnanie...

Pieseň: č. 285 - Na Krista svoje hriechy zložil som už cele...